

Informacije o daljnjim aktivnostima povezanim s pritužbom zabilježenom pod referentnim brojem CHAP (2013) 2870

Europska komisija upućuje na niz pritužbi koje je zaprimila u pogledu moguće zlouporabe uzastopnih ugovora na određeno vrijeme u talijanskom javnom sektoru.

One se odnose na sljedeće zaposlenike:

- zaposlenike u području visokog obrazovanja u području umjetnosti i glazbe (AFAM), uključujući zaposlenike glazbenih akademija, umjetničkih akademija i plesnih akademija
- zaposlenike talijanskih opernih i simfonijskih zaklada
- nastavno, obrazovno, administrativno, tehničko i pomoćno osoblje (ATA) državnih škola i obrazovnih ustanova
- zaposlenike javnih istraživačkih ustanova

Primjenjivo pravo EU-a

U članku 5. stavku 1. Okvirnog sporazuma o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP i koji je priložen Direktivi 1999/70/EZ („Okvirni sporazum”)¹ predviđeno je da kako bi spriječile zlouporabe, koje proizlaze iz uzastopnih ugovora o radu ili radnih odnosa na određeno vrijeme, države članice uvode, kada ne postoje odgovarajuće pravne mjere za sprečavanje zlouporaba, jednu ili više sljedećih mjera:

- (a) objektivne razloge kojima se opravdava obnavljanje tih ugovora ili odnosa;
- (b) najdulje ukupno trajanje uzastopnih ugovora o radu ili radnih odnosa na određeno vrijeme;
- (c) broj obnavljanja tih ugovora ili odnosa.

Kako bi se osigurala usklađenost s člankom 5. stavkom 1. Okvirnog sporazuma, mora se provjeriti da su uzastopni ugovori o radu na određeno vrijeme ili radni odnosi na određeno vrijeme obnovljeni radi zadovoljavanja privremenih potreba i da se nacionalna odredba ne upotrebljava za zadovoljavanje stalnih i trajnih potreba poslodavca u pogledu osoblja².

Komisija ocjenjuje usklađenost talijanskog zakonodavstva kojim se uređuje položaj zaposlenika u javnom sektoru s člankom 5. Okvirnog sporazuma o radu na određeno vrijeme kojim se države članice obvezuju na donošenje mjera za sprečavanje zlouporabe uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme.

U rujnu 2016. talijanski građanski sud (*Tribunale di Trapani*) zatražio je od Suda Europske unije da donese prethodnu odluku i u tom je zahtjevu tražio smjernice o tome osigurava li se talijanskim pravom učinkovita zaštita, zaposlenika javnog sektora čija su prava iz članka 5. stavka 1. Okvirnog sporazuma prekršena, što se posebno odnosi na primjerenu odštetu³.

To pitanje javilo se u kontekstu u kojem su se nacionalna pravila u tom pogledu različito primjenjivala na zaposlenike u privatnom i javnom sektoru. Ako je zaposlenik zaposlen u privatnom sektoru dulje od roka utvrđenog u ugovoru ili dulje od gornje granice od 36

¹ Direktiva Vijeća 1999/70/EZ od 28. lipnja 1999. o Okvirnom sporazumu o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP, SL L 175, 10.7.1999., str. 43.

² Vidjeti presude od 26. siječnja 2012., *Kücük*, C-586/10, EU:C:2012:39, točka 39. i navedenu sudsku praksu te od 26. studenoga 2014., *Mascolo i ostali*, C-22/13, C-61/13, C-63/13 i C-418/13, EU:C:2014:2401, točka 101.

³ Predmet C-494/16, *Santoro*, EU:C:2018:166.

mjeseci, u talijanskom zakonodavstvu predviđeno je da se ugovori o radu na određeno vrijeme u privatnom sektoru automatski pretvaraju u ugovore o radu na neodređeno vrijeme. S druge strane, kada je riječ o zaposlenicima javnog sektora, odšteta je ograničena na paušalni iznos i plaćanje naknade štete za propuštene povoljne prilike.

U svojoj presudi od 7. ožujka 2018. (predmet C-494/16, *Santoro*) Sud EU-a potvrdio je da države članice mogu različito postupati u slučaju zlouporabe uzastopnih ugovora na određeno vrijeme u javnom sektoru, pod uvjetom da postoje druge djelotvorne mjere.

Sud EU-a potvrdio je i da, budući da u slučaju državnih službenika ne postoji pravna obveza pretvaranja ugovora o radu na određeno vrijeme u ugovore o radu na neodređeno vrijeme (jer oni moraju sudjelovati u postupku javnog natječaja prije sklapanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme), oni, za razliku od zaposlenika privatnog sektora, nemaju pravo na naknadu zbog nepretvaranja ugovora. Međutim, zaposlenici u javnom sektoru trebali bi imati pravo na naknadu zbog propuštenih prilika. Tu naknadu izračunavaju nacionalni sudovi, ali Sud EU-a istaknuo je, upućujući na teškoće s dokazivanjem propuštenih prilika, da teret dokazivanja propuštenih prilika ne bi trebao snositi zaposlenik.

Zbog pretjerano velikog tereta dokazivanja mogla bi se umanjiti djelotvornost mjere. Sud EU-a napomenuo je da bi se, zbog teškoća s dokazivanjem postojanja propuštenih prilika, zahtjevi djelotvornosti mogli zadovoljiti mehanizmom pretpostavke kojim bi se radniku koji je propustio prilike za zapošljavanje zbog zlouporabe uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme omogućilo da poništi posljedice takve povrede prava EU-a.

Sud EU-a ističe i druge postojeće mjere za sprječavanje i kažnjavanje zlouporabe ugovora o radu na određeno vrijeme, kao što je odgovornost direktora kako je propisano u članku 36. stavku 5. Zakonodavnog dekreta br. 165/2001.

Sud EU-a zaključuje da sud koji upućuje zahtjev mora provjeriti jesu li postojeće kazne određene javnim tijelima (paušalna odšteta, odšteta za propuštene prilike i odgovornost direktora) dostatno djelotvorne i odvratajuće da se može osigurati potpuna djelotvornost odredaba donesenih u skladu s Okvirnim sporazumom.

Sud EU-a time ponovno upućuje na važnost mogućnosti zaposlenika da se osloni na pretpostavku da država mora dokazati da zaposlenik koji je bio žrtva zlouporabe uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme nije propustio prilike za pronalaženje zaposlenja ili da ne bi uspješno završio natječajni postupak da je taj postupak propisno organiziran.

Presudom će se zaposlenicima u talijanskom javnom sektoru koji su bili zaposleni na temelju zlouporabe uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme u budućnosti olakšati dobivanje odštete za propuštene prilike zbog takve zlouporabe uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme.

Nadalje, u zasebnom postupku (predmet C-494/17 *Rossato*)⁴, *Corte d'Appello di Trento* zatražio je od Suda EU-a donošenje prethodne odluke, tražeći smjernice o tome osigurava li se Zakonom br. 187. iz 2015. djelotvorna zaštita za zaposlenike AFAM-a čija su prava iz članka 5. stavka 1. Okvirnog sporazuma prekršena, što se posebno odnosi na primjerenu odštetu. Sud koji je uputio zahtjev pitao je jesu li mjere predviđene u Zakonu br. 187. iz 2015.

---

⁴ Predmet C-494/17 *Rossato*.

razmjerne, dostatno djelotvorne i dostatno odvrćajuće kako bi se osigurala djelotvorna primjena članka 5. stavka 1. Okvirnog sporazuma o radu na određeno vrijeme.

Komisija čeka presudu u tom predmetu.

Komisija ocjenjuje usklađenost talijanskog zakonodavstva kojim se uređuje položaj zaposlenika u javnom sektoru s člankom 5. Okvirnog sporazuma o radu na određeno vrijeme. Komisija će prije dovršetka svoje procjene pričekati donošenje presude Suda EU-a u predmetu C-494/17 Rossato, koja će biti relevantna za prethodno navedenu procjenu. U nedavnoj presudi u predmetu C-494/16 Santoro pojašnjena su pitanja prikladnosti prava na odštetu pa će se zaposlenicima u talijanskom javnom sektoru koji su bili zaposleni na temelju zlouporabe uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme u budućnosti olakšati dobivanje odštete za propuštene prilike zbog takve zlouporabe uzastopnih ugovora o radu na određeno vrijeme.

Komisija će podnositelje pritužbe obavješćivati preko svojeg *web*-mjest⁵ o rezultatima istrage Komisije i o daljnjim aktivnostima koje će Komisija možda odlučiti poduzeti u vezi s ovom istragom.

---

⁵ https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/how-make-complaint-eu-level/joining-similar-complaints/decisions-multiple-complaints_hr